

CROATIAN A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
CROATE A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
CROATA A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Monday 10 May 2004 (afternoon)
Lundi 10 mai 2004 (après-midi)
Lunes 10 de mayo de 2004 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Napišite komentar na jedan od navedenih tekstova:

1. (a)

Ali – nije sve bilo selo i ljubav, prijateljstvo i boja, priča i more, san i maštarska punoća bića. Ne znam sad kako progovoriti o onom nečem drugom, o onom što to nije bilo, nije moglo, nije čak smjelo biti. Kako se dakle snaći? Spomenuo sam već da su me protiv vlastite volje upisali u učiteljsku školu. Ušavši u tu školu nisam znao da upravo kroz njezina vrata pravo ulazim i u osobne i u ostale konflikte i drame. Sve ono dotad, čini mi se, nije bilo tako sudbonosno. Jednom mora igra otvoreno početi. Konflikt u učiteljskoj školi s njezinim redom i sistemom odgoja mene je posebno prodrmao: bio je to potres od kojeg se, istina, kuće nisu srušile, ali su mnoge bile dobro oštećene u mome vidu. Formalno i naivno, kažem, ja sam plakao pri pomisli gdje sam svršio. Kasnije sam shvatio da je moja učiteljska škola bila samo naivni dio one zbilje što smo je zvali našim vremenom i našom domovinom, a mnogi, mnogi moji doživljaji u njoj sastavni su dio opće bolesti i nelagodnosti. Osjećao sam se npr. nesretnim da mi žena bude profesorom. A kad sam čuo da mi je žena čak razrednikom, shvatio sam što je to čarlston i valcer, i ono more duboko postalo je sivom slikom. Uzalud mi je tada bila široka moćna pučina ispred Danača i Boninova. Glupi su mi bili zeleni suncobrani tada velikih i još živih borova Velike i Male Petke u Lapadu. Oslobodivši se bake i matere (od koje sam dobrih batina dobio uslijed komplicirane borbe i čestih svađa u porodici) eto sam opet, mislio sam tako, u rukama babuskara. Kao da mi se vrijeme predstavilo u tim simbolima. Ružno mi je bilo u srednjoj školi i ružno sam se stao osjećati tuđinom u gradu bez obzira na to što je taj grad bio Dubrovnik. Teško mi je bilo da moram uvečer kući u sedam, osam ili devet sati. Mrzio sam kačket što su nam ga bili propisali, i mrsko mi je bilo ići u nedjelju u crkvu na misu iako sam vjerovao u Boga i u autoritet katoličke crkve. Vraćajući se jedne godine o božićnim praznicima u Dubrovnik bilo mi je tako teško pri tzv. duši (o kojoj smo, avaj, učili u «psihologiji»), da sam kanio nekamo kidnuti. Ali kamo da kidnem? Amerika mi se učinila daleko, a nisam imao gotovo nikakvog pojma o Europi iako sam poznao «geografiju». Od preparandije do Pila ja sam, opet doslovno rečeno, plakao, i nisam znao što ću sa sobom. Kao nekakav pjesnik ja sam tako zaželio u tom času opet vidjeti baš naše otočke maslinike, borovu šumu Šakanj-rata i zrenik iza Ošnjaka. Katkada - kroz maglu - trenutačno zapazio bih neke maslinike u Lapadu (kad smo krali trešnje), veličinu Bosanke i Srđa (gdje bismo igrali nogomet iza tvrđave na vrhu) a tek koji put da je more doista more i da su npr. glicinije doista to što jesu. Ali to su bili samo trenuci, prolazni kolobari ulja na širokoj, beskrajnoj vodi dosade. Osim toga nije bilo novaca, ni lijepih odijela. Sve je bilo neugodno, mučno, neugledno, maleno, a nekoliko puta sam, promatrajući nastavnike i nastavnice, osjetio što je to činovnički život koji me (to pak nisam osjećao ili znao) usrdno čekao jer kao da me (s neke sam druge strane osjećao) nešto drugo čeka. U tim osjećajima, a nešto i od trpnje od ljuvene groznice, počeo sam pisati stihove i tako sam u 2. i 3. razredu napisao niz pjesama od kojih sam jednu s naslovom *U nevolji* štampao 1928. I tako je počela moja pisanija. Tada mi se bila javila misao da su pisci i književnici u stara doba bili nešto ugledno, a danas su samo nešto stidno i jadno. Uvijek bih se možda zbog toga zacrvnio kad bi mi rekli da sam, zamislimo, pisac. Pa i danas mi je također neugodno to slušati, te sam toliko puta mislio kako bi bilo dobro sve napustiti i promijeniti ime i prezime i, naravno, iz početka nanovo početi slobodno živjeti negdje gdje te nitko ne pozna i ne zna da si pisao stihove i rečenice.

Šime Vučetić: MORAM ZAPISATI, *Republika*, (1966)

- Što nam pripovjedač govori?
- Kakva su autorova iskustva vlastite mladosti?
- Koji su piščevi dojmovi o Dubrovniku, i kojim se sredstvima ti dojmovi izražavaju?
- Kako doživljujete autobiografiju uvažena književnika, a u vezi s njegovim 'gorkim', osvrtom na pisanje?

1. (b)

VRIJEME JE DA SE DOGAĐA NAPOKON ČOVJEK

- Vrijeme je da se događa napokon Čovjek
(a Čovjek nije običaj nego želja on nije upravitelj nego prijatelj)
da se događaju njegova težnja i duh
da se događa njegov Izlaz: bratstvo i aktivnost
- 5 Vrijeme je da se događa ljubav
da se događa Putovanje
da se događa srž
Vrijeme je da se događa nezapretana patnja
da se ne događa umiranje i trajanje i bodrenje
- 10 Vrijeme je da more bude gusto i puno tihog sjaja
da obala bude obala a ne nepolazak
da cvijeće miriše da obronci budu obronci ne položaji
da ravnice budu ravnice a ne posjedi
a vode doista pune tokove
- 15 Vrijeme je da stanujemo diljem Svijeta
da prigrlimo Zemlju kao mater
da odabiremo vlakove po volji, stanice po trenutku
da promatramo i čujemo svjetla
da slušamo svoju nevezanost i govor koji nitko ne izgovara
- 20 Vrijeme je da stvaramo gipke sonete
Vrijeme je da pobratimo pravila i ljudskost
zakone i cjelovitost
Vrijeme je da pobratimo putanje i život
- Ili još vrijeme nije i nikad neće biti

Milivoj Slaviček, MODRO VEČE, 1959

- Što je osnovna ideja pjesme?
- Kako se pjesnik služi svakodnevno–razgovornim jezikom?
- Na koji način niz slika pridonosi razvoju temeljnih misli?
- Kakav je Vaš osobni stav pobuđen čitanjem pjesme?